

บทที่ ๖

บทสรุป

สรุปลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทย

ตามที่ได้อธิบายมาแล้วในบทที่ ๓ - ๕ อาจสรุปได้ว่า ตำรวจกับการเมืองไทยมีความสัมพันธ์กันมา นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะมีการปกครองในรูปแบบใดก็ตาม อย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ กล่าวคือ ในสมัยที่มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ภารกิจหลักของตำรวจคือถวายอารักขา และมีความใกล้ชิดกับพระมหากษัตริย์เป็นอย่างมาก ส่วนการรักษาความสงบภายในเป็นการกิจรองลงมา ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะราษฎรได้เข้าควบคุมและปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โครงสร้างการบริหารงานของตำรวจให้เป็นไปในลักษณะ ตำรวจอาชีพ (Police as a Profession) กล่าวคือ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่รักษากฎหมายและความสงบเรียบร้อยของประชาชน เป็นหลัก แต่กระนั้นกิจการตำรวจก็ยังคงมีความสัมพันธ์กับการเมืองอย่างใกล้ชิดในลักษณะ ๒ ประการ คือ

๑. ตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ นักการเมืองได้เข้า ควบคุมอำนาจหน้าที่กำลังคนและกำลังอาวุธที่ตำรวจมีอยู่ เพื่อสนับสนุนฐานอำนาจของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำนาจในการสอบสวนและจับกุมตามกฎหมายซึ่งกลุ่มอันแม่แตหารซึ่งมีกำลังพลกำลังอาวุธ และการจัดองค์การก็ถือว่าตำรวจไม่มีอำนาจดังกล่าว ประการที่สองคือ นักการเมืองได้ใช้ตำรวจ ในการแสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจในทางการเมืองโดยวิธีการต่าง ๆ อาทิ การจับกุม, กำจัด, หมายจับ, เป็นต้น และประการสุดท้าย นักการเมืองได้ใช้อิทธิพลเข้าแทรกแซงการบริหารงานบุคคลภายในกรมตำรวจ เพื่อสนับสนุนบุคคลที่เป็นฝ่ายตน

๒. ตำรวจเข้าไปมีบทบาททางการเมืองเสียเอง โดยมีบทบาทในลักษณะของการดำรงตำแหน่ง ข้าราชการการเมือง มีอำนาจแท้จริงอยู่เบื้องหลัง ตลอดจนมีบทบาทในกระบวนการทางการเมือง อาทิ สังกัดพรรคการเมือง รวมกลุ่มเรียกร้องผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทยในลักษณะดังกล่าวนี้ ปรากฏว่าในช่วงระยะเวลา ๔๕ ปี นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นต้นมา ในยุคสมัยที่อธิบดีกรมตำรวจเป็น บุคคลที่มาจากทหารและผู้นำทางการเมืองในขณะนั้นขาดความเกะเขิน หรือไม่มีฐานอำนาจทางการเมือง สนับสนุนแล้ว ตำรวจจะเข้าไปมีบทบาททางการเมืองอย่างกว้างขวาง อาทิ เช่น พล.ต.อ.หลวงอดุลย์ ฯ

* คุรยละเอียดในบทที่ ๓, ๔
๒ คุรยละเอียดในบทที่ ๓, ๕

คำร้องตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ การจับกุมผู้ต้องสงสัย ๕๖ คน ในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๐
จนกระทั่งการตัดสินพิพากษาของศาลพิเศษให้ประหารชีวิตนักโทษ ๖๔ คน การต่อต้านญี่ปุ่นของฝ่าย
เสรีไทยภายในประเทศในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ล้วนแล้วแต่ พล.ต.อ.หลวงอดุลย์ เกษจรัส เป็น
ผู้นำอำนาจวินิจฉัยสั่งการทั้งสิ้น แม่เตจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เองก็ยินยอมรับว่ากลัว
พล.ต.อ.หลวงอดุลย์ เกษจรัส พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ตั้งแต่คำร้องตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจ
และอธิบดีกรมตำรวจ ปรากฏว่าเป็นบุคคลที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการกำจัดศัตรูของฝ่ายรัฐบาล แม
แต่ในการหาเสียงและการจัดตั้งพรรคการเมืองล้วนแต่อยู่ภายใต้การควบคุมของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียา
นนท์ ทั้งสิ้น พล.ต.อ.ไสว ไสวแสนยากร ก็รองหัวหน้าคณะปฏิวัติ พ.ศ. ๒๕๐๑ จอมพลสฤษดิ์
ธนะรัชต์ คือหัวหน้าคณะปฏิวัติและนายกรัฐมนตรี พล.ต.อ.ประเสริฐ รุจิรวงศ์ คำร้องตำแหน่งรอง
หัวหน้าพรรคสหประชาไทยและบุคคลในคณะปฏิวัติ รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
พล.ต.อ.ประภาส จารุเสถียร คำร้องตำแหน่งรองหัวหน้าคณะปฏิวัติและรองนายกรัฐมนตรี พล.ต.อ.
ประจวบ สุนทรวงกูร คำร้องตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคมและมหาดไทยในเวลาต่อมา
เป็นต้น

ส่วนในยุคที่อธิบดีกรมตำรวจเป็นนายตำรวจอาชีพ กิจกรรมตำรวจจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ
นักการเมืองเสมอมา บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจได้แก่บุคคลที่นักการเมือง
เมืองไว้วางใจแล้วทั้งสิ้น อาทิ กรณีปลด พล.ต.ท.พระยาอธิกรณ์ประกาศ อธิบดีกรมตำรวจ และ
แต่งตั้ง พ.ต.อ.พระยาบุเรศผดุงกิจ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจแทน ในสมัยที่ พ.ต.อ.พระยา
อนุสรณ์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจปรากฏว่าคณะราษฎรได้ส่ง พล.ต.หลวงอดุลย์ เกษจรัส มา
ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจเพื่อควบคุมกิจการตำรวจ โดยจะพิจารณาได้จากหนังสือที่อธิบดี
กรมตำรวจเซ็นชื่อแล้ว จะต้องเขียนว่า "เสนอรองอธิบดีกรมตำรวจเพื่อทราบ" ^๓ เป็นต้น ในสมัย
พล.ต.ต.พระรามอินทรา กรณีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลสวรรคต พฤติกรรมของอธิบดี
กรมตำรวจได้แสดงให้เห็นว่าอธิบดีกรมตำรวจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ นายปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรี

^๓ ไทน้อย เรื่องเดิม, หน้า ๘.

อย่างเห็นได้ชัด ๔ พ.ศ.๑.พระพิจาริต์พลกิจ ก็ต้องลาออกด้วยเหตุผลทางการเมืองบับังคับ ๕
 พล.ต.อ.หลวงชาติตระการโกศล เป็นอธิบดีกรมตำรวจ พล.ต.ถ. เภา ศรียานนท์ เป็นผู้มืบทบาทใน
 การสั่งการอย่างแท้จริง แม้แต่ภายหลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นต้นมา ซึ่งการเมืองไทย
 เป็นไปในระบบประชาธิปไตย อธิบดีกรมตำรวจทั้ง พล.ต.อ.พจน์ เกษะนันท์ และ พล.ต.อ.ศรีสุช
 นหินทร เทพ ในช่วงที่ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจต่างถูกบีบบังคับจนตำรวจต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของ
 นักการเมือง เสมอมา ๖

ดังนั้นอาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่าลักษณะของความสัมพันธ์และสาเหตุระหว่างตำรวจกับการ-
 เมืองไทยนั้น เป็นไปในลักษณะของตำรวจ และนักการเมืองต่างได้รับผลประโยชน์ร่วมกันโดยนักการเมือง-
 เมืองได้ใช้ตำรวจเป็นเครื่องมือในการแสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจทางการเมือง โดยวิธีการ อาทิ
 ใช้กำลัง เขาปะทะ ทาชาวม ความคุมสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมมือในการหาเสียงเลือกตั้ง ฯลฯ
 ในขณะที่เดียวกับที่ตำรวจต้องการนักการเมืองช่วยเหลือในการเลื่อนฐานะตำแหน่งในหน้าที่ และต้องการ
 อำนาจให้แกตนเองมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการ เพิ่มงบประมาณ เพื่อขยายกิจการตำรวจ และนอกจากนี้ทั้ง
 สองฝ่ายยังมีผลประโยชน์ร่วมกันในทางการค้าและอุตสาหกรรม อีกด้วย

✓ ผลสะท้อนจากความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทย

จากการที่ตำรวจได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองไทย ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะที่ถูกชักนำ
 หรือเข้าไปมีอิทธิพลเองก็ตาม ตำรวจจะมีส่วนร่วมไม่มากนักเลยอย่างใกล้ชิดกับทหารในการปฏิบัติการ
 แสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจทางการเมือง เสมอมาในรูปลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่งผลสะท้อนให้เกิดปัญหา
 คือ

๑. ระบบการเมืองไทย นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ จากระบอบสม-
 บูรณาการสู่ระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๔๘ ปี ปรากฏว่าการ

๔ คุรายนละเอียดในบทที่ ๓
 ๕ คุรายนละเอียดในบทที่ ๓
 ๖ คุรายนละเอียดในบทที่ ๓

การปกครองในระบบรัฐสภาโดยการเลือกตั้งของไทยต้องประสบกับภาวะความล้มเหลวตลอดมา โดยช่วงระยะเวลาที่หนึ่งในสี่ของเวลาทั้งหมดคณะผู้บริหารประเทศได้อำนาจมาจากการใช้กำลังยึดอำนาจปฏิวัติรัฐประหาร^๗ ซึ่งในการปฏิบัติการทุกครั้งตำรวจจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องของควยเสมอมา แม้แต่ในช่วงที่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งก็ตามตำรวจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างเหนียวแน่น จากพฤติกรรมดังกล่าวของตำรวจได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตยโดยประการหนึ่ง^๘

กล่าวคือพฤติกรรมของตำรวจตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่ได้เอื้ออำนวยในการช่วยเหลือเสริมสร้างสถาบันและกระบวนการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และรัฐบาลที่มาจากประชาชนอย่างแท้จริงโดยประชาชนให้การสนับสนุนอย่างแท้จริง การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม การระดมมวลชนให้มีความสนใจทางการเมือง การสร้างความเสมอภาคในแนวความคิด ฯลฯ ในทางตรงกันข้ามจากพฤติกรรมในอดีตที่ย่านมาปรากฏว่าตำรวจกลับกลายเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนนักการเมืองในการแสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจอย่างแท้จริงโดยวิธีการใช้กำลัง เข้ายึดอำนาจปฏิวัติรัฐประหาร กำจัดและปราบปรามศัตรูของรัฐบาล ฯลฯ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างสิ้นเชิง โดยประชาชนไม่สามารถที่จะมีโอกาสใช้สิทธิเสรีภาพซึ่งตนเองควรจะได้รับในการเลือกผู้แทนที่ตนเห็นชอบ ขาดสถาบันทางการเมืองที่ควรจะเป็นในระบบประชาธิปไตย และภาพพจน์ของประชาชนที่มีต่อการเมือง เป็นไปในลักษณะที่สับสน มีการแย่งชิงใช้กำลังเข้าประหัตประหารกันจนส่งผลให้ประชาชนไม่ต้องการจะสนใจหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองจนถึงปัจจุบัน

๒. ผลสะท้อนต่อตำรวจ จากการที่ตำรวจมีความสัมพันธ์กับการเมืองไทยนั้นได้ส่งผลกระทบต่อตำรวจจึงประมวลได้คือ

^๗ คณะรัฐมนตรี เรื่อง เติม, หน้า ๕๗.; ทินพันธุ์ นาคะตะ เรื่อง เติม, หน้า ๓๕, ๓๗.;

James N. Mosel, op.cit., p. 299.

^๘ คุรยละเอียดเรื่องการพัฒนาการเมือง ในบทที่ ๑

ประการแรก ภาพพจน์ของประชาชนที่มีต่อตำรวจ ภาพพจน์ของตำรวจก่อนวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๖ นั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่าตำรวจคือผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง เพราะเหตุที่ว่าตำรวจได้เข้าไปมีส่วนพัวพันอย่างเหนียวแน่นกับการเมืองการปกครองของประเทศ ไม่วางตนเป็นกลางในทางการเมืองอย่างแท้จริง อาทิเช่น ตำรวจกลายเป็นเครื่องมือของนักการเมืองในการแสวงหาอำนาจโดยการเป็นกองกำลังช่วยเหลือนักการเมืองในการยึดอำนาจ จับกุม และกำจัดบุคคลที่เป็นศัตรูทางการเมือง ฯลฯ ซึ่งมีส่วนทำให้ภาพพจน์ของตำรวจต่ำลงจนไม่อาจแก้ไขได้ง่าย^๘ จึงจะสังเกตได้จากกรณีวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชน สื่อมวลชน นักการเมือง นักวิชาการ ฯลฯ อย่างกว้างขวาง เป็นไปในทางลบ (Negative) เป็นส่วนมาก

ประการที่สอง การบริหารงานภายในกรมตำรวจ ความสัมพันธ์กับการเมืองได้ส่งผลการบริหารงานภายในกรมตำรวจเป็นไปในลักษณะที่ขาดระบบการบริหารงานที่ดี ดังจะเห็นได้จากกรณีบุคคลภายนอกเพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญในกรมตำรวจ ซึ่งเป็นไปในระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) แทนที่จะแต่งตั้งตามระบบคุณธรรม (Merit System) การมุ่งมาเห็นแก่ความดีให้แก่ยศตำรวจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมือง เห็นอกว่ำนายตำรวจโดยทั่วไป อาทิ แต่งตั้ง พล.ต.ท.หลวงพิชิตชุกรการ เป็นผู้อำนวยการตำรวจภูธร และรองปลัดกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้ง พล.ต.ท.หลวงสัมฤทธิ์สุเมวาท เป็นผู้อำนวยการตำรวจสอบสวนกลาง^๙ ภายหลังจากได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกรณีการดึงแถมรวมของอดีต ๘ รัฐมนตรีในระยะต่อมา หรือกรณีที่ พล.ต.ท.จารี ส มังคลารัตน์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมตำรวจ โดยตนเองกล่าวว่าการเมืองเข้ามาแทรกแซง^{๑๐} เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อทำให้ขวัญ (Morale) ในการทำงานของตำรวจตกต่ำลง การทำงานเป็นไปในลักษณะระบบพรรคพวกมากกว่ายึดมั่นในหลักการของความสามัคคี นายตำรวจส่วนใหญ่

^๘ ปรีชา พงษ์ประสิทธิ์ เรื่องเดิม, หน้า ๕. ดูรายละเอียดในหน้า

^{๑๐} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแต่งตั้งข้าราชการ, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๒๘ ตอนที่ ๑ (๑ มกราคม ๒๕๕๕), หน้า ๒.

^{๑๑} "การตำรวจไม่รู้ว่าใครแทรกใครกันแน่," เรื่องเดิม, หน้า ๓.

ขาดความคิดริเริ่มที่กล้าโดยยึดมั่นแต่คำสั่งของขุนศึกบงกช ชาติหลักเกณฑ์ในการทำงานที่แน่นอน ต้องคอยรับคำสั่งและนโยบายจากนักการเมือง เสมอมา เพื่อความเรียบร้อยและความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน

ขอเสนอแนะ

ปัจจุบันกรมตำรวจได้พยายามที่จะเปลี่ยนแปลงพจนานุกรมวิธีการต่าง ๆ เท่าที่จะปฏิบัติได้ อาทิ เช่น การเปลี่ยนแปลงภายในสถานีตำรวจนครบาล โดยกรมตำรวจได้มีคำสั่งให้เปลี่ยนโต๊ะเสมียนเวรให้ต่ำลงกว่าเดิม เพื่อจะให้เห็นว่าตำรวจไม่ได้ยืนเหนือประชาชน การอบรมตำรวจในระหว่างผู้บังคับบัญชาบ่อยครั้งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ได้รับทราบถึงแนวนโยบายในการปฏิบัติงานในขอบเขตรับผิดชอบ การรับตำรวจหญิง เข้าปฏิบัติหน้าที่ จัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ไปตามทุกข์สุขของประชาชนโดยตรง ในทางการเมืองนั้นอธิบดีกรมตำรวจแทบทุกคนได้เคยกล่าวไว้ว่าจะไม่ให้กิจการตำรวจเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง แม้แต่เนนโยบายของกรมตำรวจปัจจุบัน ตลอดจนการเรียกร้องของการชุมนุมตำรวจที่จังหวัดลำพูนในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ได้เรียกร้องให้ตำรวจแยกตัวออกจากการเมือง

ถึงกระนั้นกิจการตำรวจก็ไม่สามารถแยกจากการเมืองได้ ตำรวจกลับนำเอาอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบภายในเป็น เครื่องต่อรองกับฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติในกรณีที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เสนอพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การนัดหยุดงานประท้วงคำสั่งของรัฐบาลที่จังหวัดนครราชสีมาและที่จังหวัดลำพูน การที่ตำรวจมีหน้าที่บังคับให้เป็นไปตามกฎหมายกลับละเลย ในทางตรงกันข้ามตำรวจได้โจมตีการใช้อำนาจหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่เป็น เครื่องต่อรอง เพื่อพิทักษ์รักษาอำนาจในการสอบสวนไว้ดังเดิม ซึ่งตามหลักการแล้วนั้นเป็นเรื่องของทางนิติบัญญัติ

สิ่งเหล่านี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าแนวโน้มบทบาทตำรวจกับการเมืองไทยนั้น ไม่น่าจะเป็นการปกครองในระบอบเผด็จการหรือประชาธิปไตยก็ตาม ตำรวจยังคงมีความสัมพันธ์กับการเมืองไทยอยู่ตลอดไป ทั้งนี้จะเห็นได้จากสภาพพื้นฐานโดยทั่วไปของไทยนั้น โครงสร้างทางการเมือง (Political Structure) ตั้งแต่ในอดีตที่มานั้น กลุ่มข้าราชการทหารและพลเรือน เป็นกลุ่มอิทธิพลเพียงกลุ่มเดียว

ที่มีอำนาจในทางการ เมือง ^{๑๒} ถึงแม้ปัจจุบันโครงสร้างทางการ เมืองจะมีลักษณะกำลังกั้นระหว่างฝ่ายอนุรักษนิยมกับฝ่ายเสรีนิยมก็ตาม แต่ฝ่ายอนุรักษนิยมก็จะเป็นฝ่ายมีชัย ^{๑๓} การเลือกตั้งยังคงมีการยึดมั่นในตัวบุคคล รัฐบาลผสม (Coalition) เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า Operation of Code หรือแบบฉบับของผู้นำ, ประชาชนและระบบยังไม่มี การเปลี่ยนแปลง อาทิเช่น ผู้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมกราคม ๒๕๑๕ ปรากฏว่ามีผู้ไปใช้สิทธิเพียงร้อยละ ๘๗.๘๖ เท่านั้น ^{๑๔} เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เองกิจการตำรวจในฐานะที่เคยมีบทบาททางการ เมืองในอดีตและปัจจุบัน ตลอดจนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ภายใต้โครงสร้างของระบบใหญ่ที่ยังมีสถานภาพเกิomyom จะไม่สามารถแยกตนเองออกจากการ เมืองไทยได้ นอกเสียจากการพยายามลดบทบาทและการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลจากการ เมืองให้ลดน้อยลง

การแยกความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการ เมืองไทยให้ลดลงกว่าเดิมโดยการแก้ไข เฉพาะภายในระบบย่อย (Sub-System) ของตำรวจเองนั้น อาจจะกระทำได้โดย

๑. การกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมตำรวจให้ไ้ไ้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ นับตั้งแต่ภายหลัง เปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นต้นมา กิจการตำรวจที่วราชอาณาจักรถูกผนวกเข้าไว้ด้วยกันเป็นหน่วยงานระดับกรม มีอธิบดีกรมตำรวจเป็นผู้นำกับบัญชาสูงสุด การที่กรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางในขณะ เดียวกันที่มีผู้นำกับบัญชาสูงสุด เพียงบุคคล เดียว จึง เป็นการง่ายที่รัฐบาลหรือนักการ เมืองสามารถที่จะควบคุมตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจได้แล้ว กิจการตำรวจทุกแขนงจะต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการ เมือง หรืออธิบดีกรมตำรวจอาจจะใช้อำนาจในการบังคับบัญชาสั่งการให้ตำรวจเป็นกองกำลังหรือเป็นอำนาจสำรอง เพื่อผลประโยชน์ทางการ เมืองได้

^{๑๒} พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทย์ เรื่อง เกม, หน้า ๒.

^{๑๓} พงศ์เพ็ญ ศกุนตาทย์ เรื่อง เกม, หน้า ๒.

^{๑๔} "ทำไมคนไปเลือกตั้งน้อย," รวมประชาชาติ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒๕๖ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม

ประกอบกับหลักการปกครองท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยนั้นได้เน้นถึงการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสปกครองตนเองให้ไ้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการกระจายอำนาจ (Decentralization) แบบ Local-Self Government ให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ดำเนินการกันเอง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน คำว่าวจ เป็นหน่วยงานหน่วยหนึ่งที่ดีควรจะ เปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกคนซึ่งอาศัยอยู่ภายในท้องถิ่นเดียวกับตน เข้ามารับดูแลทุกข์สุขของประชาชน เขาเหล่านั้นจะมีความรักใคร่ในถิ่นที่อยู่ของตนเองมากกว่าคนที่มาจากที่อื่น และถ้าเป็นบุคคลที่ไร้ความสามารถ ก็จะไม่ได้รับเลือกในโอกาสต่อไป

นอกจากนี้การ จัดองค์การตำรวจในลักษณะที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าตำรวจต้องมีภารกิจกว้างขวาง เกินกว่ากำลังความสามารถและกำลังคนที่มีอยู่ เพราะตำรวจต้องสืบสวนสอบสวน ปราบปราม ป้องกันคดีอาชญากรรมซึ่งสูงขึ้นทุกขณะในปัจจุบันแล้ว ยังต้องมีภาระในทางกานการบรรเทาสาธารณภัย การปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และการระวังรักษาชายแดน คูเลทางหลวงแผ่นดิน ฯลฯ การฝึกอบรมและผลิตนายตำรวจออกมาเพื่อสนองความต้องการของกรมตำรวจ นอกจากจะไม่พอเพียงแล้ว ยังไม่สามารถจะฝึกอบรมนายตำรวจให้มีความชำนาญงานชนิดนั้นเป็นพิเศษได้ นอกจากฝึกอบรมในลักษณะโดยทั่วไปอย่างกว้าง ๆ ซึ่งการฝึกอบรมดังกล่าวนอกจากจะไม่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างแท้จริงแล้ว ยังอาจจะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัย, กำนนิยม, แนวความคิดที่ไม่เหมาะสมกับงานประการต่าง ๆ แต่เหมาะสมกับงานบางประการ อาทิ ตำรวจตระเวนชายแดนต้องการความอดทน ความชำนาญในการรบในลักษณะทหาร แต่ตำรวจนครบาลตำรวจภูธรบางหน่วยงานที่ต้องพบปะกับประชาชนต้องการความสุภาพอ่อนน้อม พยายามหลีกเลี่ยงวิธีการใช้กำลังรุนแรง เป็นต้น

การแบ่งแยกและกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมตำรวจจะเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยบรรเทาการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองให้ลดน้อยลงได้ กล่าวคือ แยกหน่วยงานซึ่งมีสายงานแตกต่างจากภาระหน้าที่หลักของกรมตำรวจให้กระจายออกไป อาทิ กองบัญชาการตำรวจภูธรตระเวนชายแดน กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดน กองบังคับการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธร กองทะเบียนกรมตำรวจ เป็นต้น นอกจากนี้ภายในกองบัญชาการตำรวจภูธรและตำรวจนครบาลควรมีการกระจายอำนาจและอิสระในการดำเนินงานของท้องถิ่นนั้น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเตรียมการสนองต่อแผนการปกครองตนเองของประชาชนภายในท้องถิ่นในอนาคต

การกระจายอำนาจของตำรวจส่วนกลางในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ จะส่งผลให้กรม-
ตำรวจมีอำนาจลดลง และตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจลดความสำคัญลง เพราะเหตุว่าหน่วยงานต่าง ๆ
กระจายออกไปเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดมากขึ้นแทนที่จะอยู่ที่บุคคลคนเดียว การที่นักการเมืองจะใช้อิทธิพล
เข้าไปแทรกแซงกิจการตำรวจจะเป็นไปได้โดยความลำบากมากยิ่งขึ้น และบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสำคัญ
ในกรมตำรวจเมื่อถูกลดอำนาจลง การขยายอิทธิพลของตน เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองก็เป็น
ไปในลักษณะที่ยากขึ้นกว่าเดิม

๒. หลักเกณฑ์การแยกข้าราชการประจำออกจากข้าราชการการเมือง รัฐธรรมนูญไทยนับ
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงปัจจุบันปรากฏว่ามีรัฐธรรมนูญเพียง ๓ ฉบับเท่านั้นที่กำหนดให้แยกข้าราชการ
ประจำออกจากข้าราชการการเมือง และรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับนี้มีอายุเพียง ๔ ปีโดยประมาณ จาก
ระยะเวลา ๔๔ ปี ของการปกครองในระบอบรัฐสภา ระยะเวลาอีก ๔๐ ปี ดังกล่าวในอดีตจึงได้เปิด
โอกาสให้ข้าราชการการเมืองและข้าราชการทหารพลเรือนเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองเสมอมา ซึ่ง
รวมทั้งตำรวจด้วย

การป้องกันปัญหาดังกล่าวให้ลดน้อยลงนั้น จริงอยู่การปฏิบัติระหว่างนักการเมืองกับข้าราชการ
ประจำเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และซับซ้อนยากที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ตายตัวว่ามีการแยงแยกอำนาจหน้าที่
กันอย่างไร นักการเมืองมีอำนาจเหนือข้าราชการในเรื่องอะไรบาง และเรื่องอะไร เป็นหน้าที่ของขา-
ราชการประจำ^{๑๕} แต่อาจจะแก้ปัญหานี้ลงได้บ้าง กล่าวคือ นอกจากรัฐธรรมนูญจะได้กำหนดหลักการ
กว้าง ๆ ไว้แล้ว รัฐบาลที่ไ้รับเลือกตั้งจากประชาชนในระบอบประชาธิปไตยจะต้องคเวนการ-
แทรกแซงกิจการตำรวจวิธีทางต่าง ๆ และในขณะเดียวกัน กรมตำรวจควรที่จะกำหนดกฎเกณฑ์
หรือมาตรการอย่างเด็ดขาดเพื่อป้องกันการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเมือง ดังเช่นในประเทศอังกฤษ
ที่กำหนดพระราชบัญญัติห้ามข้าราชการประจำยุ่งเกี่ยวกับข้าราชการการเมือง (ค.ศ. ๑๙๑๔) และ
กฎของตำรวจที่เรียกว่า "Peel's Rules" โดยมีหลักการห้ามบุคคลภายนอกดำรงตำแหน่งหัวหน้า
กรมตำรวจ และแยกตำรวจออกจากการเมือง เป็นต้น

^{๑๕} ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง, "สังคมวิทยาการเมือง : ประชาธิปไตยในแง่สังคมวิทยา,"
การเมืองและสังคม (กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเอกสารมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔)

๓. การแต่งตั้งคณะกรรมการกรมตำรวจ การที่ตำรวจต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัจจัยประการหนึ่งก็คือ นักการเมืองได้พยายามที่จะสร้างอิทธิพลของตนเอง ที่มีอยู่เข้าไปเกี่ยวข้องกับในการบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย ปูบฆ่าเหินจและลงโทษนายตำรวจ ดังนั้นนายตำรวจหลายนายจึงจำเป็นต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมือง เพื่อหวังผลตอบแทนในการปูบฆ่าเหินจจากนักการเมือง หรือเกรงว่าจะถูกนักการเมืองกลั่นแกล้งในการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย ปูบฆ่าเหินจและลงโทษนายตำรวจ

การแต่งตั้งคณะกรรมการกรมตำรวจ อันประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและนายตำรวจอาวุโสซึ่งบุคคลดังกล่าวไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง ทำหน้าที่พิจารณาการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย ปูบฆ่าเหินจและลงโทษนายตำรวจ ซึ่งจะส่งผลให้นักการเมืองไม่สามารถที่จะสร้างอิทธิพล เขาคอบงำกิจการทางการเมือง ได้ดังอดีตที่ผ่านมา

๔. ตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจและตำแหน่งสำคัญภายในกรมตำรวจ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน การแต่งตั้งบุคคล เพื่อดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจและตำแหน่งสำคัญในกรมตำรวจล้วนแล้วแต่อยู่ภายใต้การพิจารณาของนักการเมืองทั้งสิ้น เสมอมา ดังนั้นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงมักจะเป็นบุคคลที่นักการเมืองมอบความไว้วางใจทั้งสิ้น หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลซึ่งให้การสนับสนุนนักการเมืองตลอดมา และยังเป็น การเสริมสร้างบุญคุณอันเป็นผลส่งถึงการให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันในอนาคตอีกด้วย

นอกจากนี้ในทุกยุคทุกสมัย กิจการตำรวจไม่ว่าอธิบดีกรมตำรวจเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายตำรวจอาชีพหรือโอนมาจากหน่วยราชการอื่น ไม่วาจะมีรูปแบบการปกครองในลักษณะใดก็ตาม ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทย เป็นสิ่งที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ เสมอมา

วิถีทางที่จะลดความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองไทยให้น้อยลงประการหนึ่งก็คือ กรมตำรวจและคณะกรรมการจะต้องยึดมั่นในวิถีทางใดวิถีทางหนึ่งโดย :

ประการแรก กำหนดมาตรการการวางแผนและชัดเจนว่าการแต่งตั้งบุคคล เพื่อดำรงตำแหน่งสำคัญโดยเฉพาะตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ และอธิบดีกรมตำรวจนั้น จะต้อง เป็นบุคคลซึ่ง เป็นนายตำรวจประจำการ ประกอบไปด้วยคุณสมบัติที่เหมาะสมที่สุด โดยคณะกรรมการ-

การตำรวจซึ่งไปประกอบไปด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิและนายตำรวจอาวุโส ซึ่ง เกษียณอายุราชการโดยไม่ได้
สังกัดพรรคการเมืองใดและไม่ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองใด ๆ ทั้งสิ้น การดำเนินการดัง-
กล่าวข้างต้นนอกจากจะส่งผลทางด้านขวัญ (Morale) ของนายตำรวจให้สูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลถึง
ทำให้พนักงานเมืองไม่สามารถที่จะโอนบุคคลที่ใกล้ชิดและไว้วางใจมากควบคุมกิจการตำรวจ ตลอดจน
ไม่สามารถจะเสริมสร้างอิทธิพลและบุญคุณแก่นายตำรวจบุคคลใดได้ ทั้งนี้ เพราะเหตุที่ว่า การแต่งตั้ง
โยกย้ายนายตำรวจอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการกรมตำรวจซึ่งไม่ใช่พนักงานเมือง นอกจากนี้ยังรวม
ไปถึงการกำหนดมาตรการอย่างแน่ชัด การถอดถอนโยกย้าย ตลอดจนการบริหารงานของนายตำรวจ
ระดับบริหาร เพื่อป้องกันความแทรกแซงทางการเมือง หรือ

ประการที่สอง การกำหนดให้ตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ และผู้ช่วย
อธิบดีกรมตำรวจ เป็นตำแหน่งข้าราชการการเมืองโดยไม่มียศ คั้ง เช่น ข้าราชการตำรวจในปัจจุบัน
คั้งใดกล่าวมาข้างต้นแล้วว่าในทุกยุคทุกสมัยตำรวจไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์กับการเมือง
ได้เลย แมว่าอธิบดีกรมตำรวจจะเป็นอธิบดีที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากนายตำรวจประจำการก็ตาม วิถี
ทางประการที่สองนี้จึง เป็นไปในลักษณะที่ว่าตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจจะมีฐานะ เทียบเท่าทบวงการ เมือง
โดยอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ และผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ เป็นตำแหน่งข้าราชการการเมือง
ตำแหน่งดังกล่าวจะต้อง เป็นบุคคลในคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้ง โดยจะต้องกำหนดนโยบายในการ
ดำเนินงานต่อรัฐสภาให้แน่นอน โดยมีอำนาจบังคับบัญชาตำแหน่งปลัดกรมตำรวจหรือจเรตำรวจ เพียงบุค-
คคลเดียว เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ส่วนตำรวจประจำการใน
ตำแหน่งอื่นนั้น เป็นข้าราชการพลเรือนขึ้นตรงต่อบัญชาการและปลัดกรมตำรวจหรือจเรตำรวจตามลำดับ
ลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้บ่งชี้ให้เห็นถึงหลายประการ กล่าวคือ ประการแรกเป็นการ เริ่มปูพื้นฐานการ-
กระจายอำนาจของกรมตำรวจ ในลักษณะของการปกครองท้องถิ่นในลักษณะของ Local-Self
Government ต่อไปในอนาคตโดยเป็นตำรวจท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้ง ประการที่สองคณะ
บุคคลที่สมัครรับเลือกตั้งจะได้แถลงนโยบายการดำเนินงานของตนให้แน่นอนและให้ประชาชน เป็นผู้ตัดสินใจ
โดยการเลือกตั้ง และความคุมบุคคลดังกล่าว ประการที่สามกิจการตำรวจสามารถดำเนินงานให้สอดคล้อง
คล่องกับนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประการที่สี่ กิจการตำรวจกับการเมือง
ไทยจะได้อิทธิพลความสัมพันธ์อย่างเปิดเผย ไม่เป็นไปในลักษณะที่ปิดบังคั้ง เช่นในอดีตที่ผ่านมา

๕. การขัดเกลากองกำลัง (Socialization) การขัดเกลากองกำลังคนนายตำรวจในปัจจุบันนี้จะส่งผลให้คุณภาพของนายตำรวจส่วนใหญ่ได้ถูกหล่อหลอมในลักษณะที่ไม่ได้เอื้ออำนวยในการเป็นผู้นำที่ทันสมัยตามความต้องการของกรมตำรวจอย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามกลับเป็นการขัดเกลากองกำลังคนนายตำรวจส่วนใหญ่ที่จะใช้ระเบียบวินัย ความเข้มแข็งและความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งใช้กำลังอาวุธ ยึดมั่นในอำนาจนิยม ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด ฯลฯ ดังนั้นในสมัยที่มีการปกครองในลักษณะเผด็จการ โดยใช้กำลัง เข้ายึด หรือผู้นำและคณะรัฐบาล เป็นบุคคลที่มีความเด็ดขาด เป็นนายทหารตำรวจที่ได้รับการถ่ายทอดการขัดเกลากองกำลังมาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คณะบุคคลเหล่านี้มักจะได้รับการสนับสนุนเสมอมา

การเปลี่ยนแปลงลักษณะการขัดเกลากองกำลังคนนายตำรวจทุกระดับชั้น เป็นหนทางหนึ่งที่สามารถจะช่วยลดลักษณะความสัมพันธ์ในทางการเมืองของกรมตำรวจได้ โดยจะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการฝึกอบรมนายตำรวจนับตั้งแต่เริ่มต้น และเพิ่มเติมการฝึกอบรมนายตำรวจซึ่งปฏิบัติงานแล้วให้มากยิ่งขึ้น หลักสูตรการฝึกอบรมนั้นจะต้องแบ่งแยกตามลักษณะสายงาน อาทิ ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจพลร่ม ปฏิบัติภารกิจหลักส่วนใหญ่ในด้านการใช้ยุทธวิธีในการรบกับกบฏ เน้นหนักเป็นไปในลักษณะเช่นเดียวกับทหาร ส่วนตำรวจนครบาลและตำรวจภูธรที่ทำหน้าที่หลักในการบริการประชาชนและมีภาระหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพโดยตรง ลักษณะการฝึกอบรมของนายตำรวจควรจะเน้นหนักไปในทางด้านสังคมศาสตร์, ปรัชญา, ศิลปกรรม นานการะเบียบวินัย, หลักสูตรด้านการปฏิบัติการรบ ฯลฯ เพราะหน่วยงานดังกล่าวต้องการความสุภาพอ่อนน้อม ความเข้าใจในประชาชน การเคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นหลัก

นอกจากนี้ควรจะได้มีการฝึกอบรมให้ข้าราชการตำรวจรู้จักเข้าใจและทราบถึง รูปแบบคุณธรรมทางการเมืองในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ว่าอำนาจทางการเมืองนั้นต้องมาจากประชาชน ไม่ใช่มาจากข้าราชการด้วยกันเองหรือการใช้กำลัง เข้ายึด นายตำรวจจะต้องรู้จักสถานภาพ (Status) และบทบาท (Role) ในหน้าที่ที่ตนเองพึงปฏิบัติเพื่อการบริการประชาชน หากได้เป็นนายประชาชนทั้งที่ยึดมั่นกันอยู่ในอดีตไม่ ตำรวจจะต้องเป็นกลางทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังเช่นตำรวจในประเทศที่พัฒนาแล้วไม่ใช่เป็นกองกำลังพร้อมที่จะสนับสนุนนักการเมืองฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เพื่อการแสวงหาและพิทักษ์รักษาอำนาจ

๖. นายตำรวจระดับบริหารจะต้องมีความสำคัญต่ออำนาจหน้าที่ที่ตนเองและกรมตำรวจพึงจะกระทำในการ เป็นหน่วยงานที่บำหนักทุกขันธ์ราษฎรประชาชนอย่างแท้จริง จะต้องนึกอยู่เสมอว่าตำรวจคือผู้รับใช้ประชาชน หากใช้วาไรประชาชนเป็นแหล่งแสวงหาผลประโยชน์ไม่ ความสำคัญต่ออำนาจหน้าที่ของนายตำรวจชั้นระดับบริหารนี้เองที่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิรูประบบภายในกรมตำรวจให้ดีขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะกรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีสายการบังคับบัญชาที่เด่นชัดและมีความเคร่งครัดเป็นอย่างมาก ตราบใดที่นายตำรวจชั้นบังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ที่ตนเองมีอยู่ในลักษณะที่จะสนองตอบเพื่อรับใช้ราษฎรแล้ว ผู้ใต้บังคับบัญชาย่อมจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัดด้วย

๗. การย้ายสังกัดจากกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงยุติธรรม การเรียกร้องของตำรวจที่มีการชุมนุมในวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้เรียกร้องให้กรมตำรวจเปลี่ยนต้นสังกัดจากกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงยุติธรรม เป็นความคิดเห็นที่น่าจะพิจารณา ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในบรรดา Sub-System หรือระบบย่อยในทางการ เมืองการปกครองของไทยนั้น ปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยที่มีภาระหน้าที่กว้างขวาง เป็นอย่างมาก มีอำนาจทั้งทางด้านการปกครอง การปราบปราม และการพัฒนาการ การสอบสวน ฯลฯ ภายในประเทศอยู่ในความรับผิดชอบ ดังนั้นในทางการ เมืองไทยนั้นจึงปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยจึงเป็นกระทรวงที่รัฐบาลและนักการเมืองให้ความสนใจมากที่สุด

การย้ายสังกัดของกรมตำรวจนอกจากจะเป็นการลดอำนาจของกระทรวงมหาดไทยลงแล้ว ยังเป็นการสร้างระบบดวงดุลระหว่างฝ่ายปกครอง กับตำรวจต่อไปในอนาคตอีกด้วย นอกจากนี้การจัดระบบภายในกระทรวงยุติธรรมตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันปรากฏว่า เป็นกระทรวงที่นักการเมืองสามารถใช้อิทธิพล เข้าแทรกแซงหรือขวราชการประจำกระทรวงดังกล่าว เข้าไปแทรกแซงทางการเมืองน้อยที่สุดกว่าทุกกระทรวง การย้ายสังกัดกรมตำรวจมาสังกัดกับหน่วยงานที่มีระบบวางไว้อย่างเป็นระเบียบอยู่แล้วนั้นน่าจะช่วยลดยุทธการมีความสัมพันธ์ระหว่างตำรวจกับการเมืองน้อยลงกว่าที่เป็นอยู่นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๘. การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) หรือสหภาพ (Union) ภายหลังจากวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นต้นมา การเมืองการปกครองของไทยได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพมากยิ่งขึ้น ผลสะท้อนประการหนึ่งที่ได้รับจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวประการหนึ่งก็คือ ได้มีการรวมกลุ่มประท้วงหรือนัดหยุดงานบ่อยครั้ง แม้แต่กิจการตำรวจซึ่งเป็นหน่วยงานราชการมีระเบียบ

วินัย เกรงครัต มีภาระกิจที่จะต้องให้การบริหารประชาชนตลอด ๒๔ ชั่วโมง ก็ยังต้องประสบกับปัญหา
ดังกล่าวมาแล้วข้างตน

ผลประโยชน์และการถูกกดดันในปัญหาต่าง ๆ ของนายตำรวจชั้นผู้น้อยมักจะไม่ได้รับการ
พิจารณาแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างจริงจังจากระบบบริหารนับเป็นระยะเวลาอันยาวนาน กรมตำรวจไม่ได้
เปิดโอกาสให้นายตำรวจชั้นผู้น้อยได้มีโอกาสชี้แจงปัญหาของตนเองอย่างแท้จริง โดย เป็นไปตามลักษณะ
ขั้นตอนที่ถูกตอง ภายหลังจากวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ สภาวะการณ์ภายนอกได้เอื้ออำนวยและเป็น
มูลเหตุจูงใจกระตุ้นซ้ำเติมให้นายตำรวจบางส่วนกระทำการในลักษณะที่ต้องการให้หญิงคัมภีร์ข้างสูงขึ้นไป
ไปได้รับทราบปัญหาของพวกตนเองที่มีอยู่ แต่กรมตำรวจไม่ได้จัดระบบการเปิดโอกาสให้นายตำรวจชั้น
ผู้น้อยใครอง เรียบเสนอแนะปัญหาที่ตนเองมีอยู่อย่างรวดเร็ว และแก้ไขปัญหาให้แก่ตนเองได้อย่างแท้
จริง ดังนั้น การนัดหยุดงาน การชุมนุมประท้วง การนัดประชุมพบปะกัน เพื่อจะสร้างอำนาจต่อรอง
ซึ่งเรื่องบางเรื่อง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างชัดเจน อาทิเช่น กรณีสถานีตำรวจระนอง-
คราม กรณีพิงบ้านนายกรัฐมนตรี กรณีการนัดหยุดงานที่ลำพูน และนครศรีธรรมราช ฯลฯ จึงต้องบังเกิด
ขึ้น นอกจากกรมตำรวจเองจะเสียระเบียบวินัย การบริหารงานหยุดชะงักและภาพพจน์ของตำรวจจะเสีย
ไปแล้ว ประชาชนซึ่งต้องการบริการจากเจ้าหน้าที่ตำรวจตลอด ๒๔ ชั่วโมง ก็ไม่ได้รับการบริการซึ่ง
ตำรวจพึงจะมี

ปัญหาดังกล่าวข้างตน ถ้าหากกรมตำรวจมีใจกว้างพอจะพิจารณาอนุญาตให้มีการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์
หรือสหภาพภายในกรมตำรวจชั้น โดยกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้แน่นอนอย่างเหมาะสมแล้ว
ผลดีที่จะได้รับย่อมมากกว่าผลเสีย กล่าวคือ กลุ่มผลประโยชน์หรือสหภาพแรงงานจะเป็นตัวแทนของ
นายตำรวจชั้นผู้น้อยในการพิทักษ์รักษาและเรียกร้องผลประโยชน์ที่พึงจะได้รับได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย
และตามขั้นตอนที่พึงจะกระทำโดยไม่ตองมีการนัดหยุดงานทุกครั้งที่เกิดปัญหาขึ้น และขอเรียกร้อง
ดังกล่าวจะมีความหนักแน่นกว่าการนัดหยุดงานซึ่งเคยปฏิบัติกันมาในอดีต

ทราบว่าใต้ตำรวจสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบภายในให้ เป็นไปในลักษณะที่เป็นหน่วยงาน
ที่นำบัณฑิตผู้มาบรรจุราชการอย่างแท้จริงแล้ว ภาพพจน์ของตำรวจในอนาคตในสายตาของประชาชน
โดยทั่วไปย่อมเป็นไปได้ดังปฏิธานของกรมตำรวจที่ตั้งไว้ในอดีตที่ว่า "ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์" อย่างแท้จริง.